

РЕЗЮМЕТА НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

на **ас. Ина Георгиева Влагова, доктор,**

представени за участие в конкурс за академичната длъжност „Доцент“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., специалност „Физическо възпитание (Спортна педагогика)“,

за нуждите на катедра Психология, педагогика и социология
при НСА „Васил Левски“,

обявен в Държавен вестник, бр. 34 на 20 април 2018 г.

I. Монография

1. Влагова, И. (2018). *Мултикултурализъм. Олимпизъм. Образование*. НСА ПРЕС. София, ISBN 978-954-718-531-9



Монографията е в обем от 226 страници с рецензенти: проф. Татяна Янчева, ДН; проф. Мира Цветкова-Арсова, ДН; доц. Иванка Тошева, доктор.

Библиографската справка съдържа 205 литературни източника, 21 интернет страници, архивни материали на СБГД „Юнак“ и архивни броеве на списанията „Главатар“ (12) и „Здраве и сила“ (2).

Трудът е първо по рода си издание в достъпната научнометодична литература, което е резултат от дългогодишни проучвания по проблемите на олимпизма, олимпийското образование, мултикултурализма и образованието. То обхваща взаимовръзките между теориите за мултикултурализъм и олимпизъм и тяхната образователна стойност. Книгата е първа по рода си в българското научно

пространство, а в този аспект на разглеждане можем да твърдим и в достъпната ни чуждестранна литература.

Представени са произходът и развитието на термините, заложената философия, добри практики, методически изисквания. В приложения е отразен мултикултурният характер на летните и зимните олимпийски игри, като те са достатъчно изчерпателни и дават информация, относно интереса към тях в световен мащаб; представено е и разрастването им по факторите брой участващи национални олимпийски комитети (НОК), спортни дисциплини и спортисти, българското участие и медали и др.

Предложени са решения за осъвременяване на образователната политика с акцент при работа с ученици от ромски произход, при които се наблюдават сериозни проблеми с ученето и задържането им в училище. В монографичния труд са изложени някои теоретико-методични и приложни аспекти, свързани с работата с ученици, които срещат затруднения с ученето (включително и със СОП и СОТ). Предложени са идеи за създаването на необходимите условия за провеждане на ефективен обучителен процес в мултикултурна класна стая.

Трудът е структуриран в три части, с отделни глави по различни проблеми, които от своя страна са взаимно обвързани. В тематичен план се обхващат концепциите за мултикултурализъм, олимпизъм и образователните им проекции.

В първата част на книгата са обособени две глави: „Култура и мултикултурна среда“ и „Мултикултурализъм. Ключови концепции и свързани понятия“. Разгледана е и връзката и различията между мулти- и интеркултурализъм.

Втората част е посветена на проблематиката на олимпизма, разпределена в три глави: „Мултикултурализмът и мултикултурните идеи на олимпизма, олимпийското движение и Олимпийските игри“; „Пиер дьо Кубертен“ и „Утвърждаване и развитие на идеите на олимпизма в България“. В тази част историческата проблематика е „пречупена“ през призмата на философията за мултикултурализма и социално-педагогическите аспекти на олимпизма.

Третата част е посветена на образованието. Представени са образователните проекции на мултикултурализма и олимпизма, разгледани детайлно в две глави.

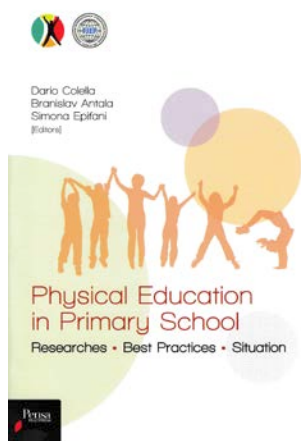
II. Книги, глави от книги

1. Бакалова, С., Гевренова, М., **Владова, И.**, Христов, Р., Арсова, Н. (2016). *Принос към историята на НСА „Васил Левски“ преподаватели и катедри (след 1982 г.)*, НСА ПРЕС, ISBN 978-954-718-449-7



Изданието има справочен характер и съдържа информация за академичния състав в НСА „В. Левски“. Представени са 510 преподаватели, с принос към най-новата история на Академията, след 1982 г. Справочникът е систематизиран по факултети и по катедри. Персоналната информация е подредена в азбучен ред и съдържа биографични данни, академично израстване, научни публикации и приноси. Изготвени са списъци на членовете на Академичния съвет, на Специализирания научен съвет (до 2010 г., когато е закрит), на Ректорите, Деканите и на някои основни ръководни длъжности. Тази богата база данни може да бъде използвана в учебния процес и при различни научноизследователски задачи.

2. **Vladova, I.** (2017). *Bulgarian model of olympic education in primary schools*, in: Colella, D., Antala, B. & S. Epifani (Ed.). *Physical Education in Primary School. Researches-Best Practicies-Situation*. Pensa MultiMedia Editore s.r.l. Lecce, Italy; Fédération Internationale D'éducation Physique (FIEP), ISBN 978-88-6760-474-6; самостоятелна Глава от книга (рецензирана), публикувана в чужбина



Материалът е част (глава) от издадена книга „Physical education in Primary School“, проект на Международната федерация по физическо възпитание (Fédération Internationale D'éducation Physique – FIEP), с координатори Дарио Колела (Италия), Бранислав Антала (Словакия) и Симона Епифани (Италия). Направен е преглед на ефектите (ползите) от физическото възпитание за двигателното развитие на учениците, превенция на наднорменото тегло и затлъстяването; представени са проекти, учебни програми и

добри практики. В публикуваната глава е представен моделът за олимпийско образование на ученици от началния етап на основната образователна степен, който се реализира в някои български училища – в учредените към тях гимнастически клубове „Юначе“.

III. Автореферат

1. Влагова, И. (2015). *Детският олимпийски събор „Юначе“ – спортнопедагогически модел за обучение и възпитание*. НСА.

Авторефератът отразява в синтезиран вид дисертационния труд, защитен на 30 септември 2015 г. – включени са ключовите съдържателни компоненти от него. Представени са и трите глави и основните резултати от проучването, включително и подробните SWOT и PEST- анализи, непубликувани до момента.

IV. Публикации (2009-2018)

1. Ценева, Е., Захариев, П., Влагова, И. (2009). *Ефективност на формирането на личностни качества в спортно-възпитателния процес при ученици и студенти-спортисти*. VI Международна научна конференция, Катедра Футбол и тенис, Авангард Прима, 71-76

В статията са представени резултати от проучване, проведено през летния семестър на 2008/2009 учебна година, относно формирането на личностни качества в спортно-възпитателния процес сред 70 ученици (11 и 12 клас) и 55 студенти-спортисти. Целите на изследването са да се установят нагласите на изследваните лица за значимостта на личностните качества; да се диагностицират насоките и ефективността на спортно-възпитателния процес; да се изследват различията между очакванията и реализацията на личностните качества.

2. Ценева, Е., Влагова, И. (2010). *Фактори на ефективното общуване в спортната дейност*. Пети международен научен конгрес „Спорт, Стрес, Адаптация“ и „Олимпийски спорт и спорт за всички“, сп. Спорт & наука, извънреден брой, с. 301-304

Статията разглежда общуването като социален феномен. Анализирани са факторите, които влияят върху ефективността му в спортната дейност, като първостепенна предпоставка за високи постижения, което се явява и цел на изследването. С приоритетно значение са следните фактори: брой и пол на взаимодействащите си субекти; символи и информационни послания; успешно декодиране на информацията от реципиентите; комуникативна компетентност; използване на професионална терминология, яснота, конкретност, научна аргументираност; отчитане на индивидуалните възможности и претенции на взаимодействащите си субекти и комуникативните им роли; нагласи и очаквания; емоционална стабилност; съчетаване на информацията от вербалния и невербалния информационен канал.

3. **Владова, И.** (2010). *Някои социално-педагогически аспекти на Олимпизма в миналото и днес*. Сб. „Личност. Мотивация. Спорт“, том 15, НСА ПРЕС, София, с.12-17

В статията, която е и първият самостоятелен опит на автора за анализ на феномена олимпизъм, са представени и разграничени някои от основните аспекти на олимпизма. Разграничението е по тяхната същност и съдържание, които са определени като социални и педагогически. Направен е и опит да се внесе единство в ползваната терминология; представено е и началото на женското участие в олимпийското движение, което очертава и заложеното във философията на съвременния олимпизъм за липса на всякакъв вид дискриминация, включително и полова.

4. **Владова, И.** (2013). *Принципи, символи и ритуали на съборите „Юначе“*, сб. „Личност. Мотивация. Спорт“, том 18, НСА ПРЕС, София, с. 265-271

В статията е представена философията и организацията на провеждане на националните детски олимпийски събори „Юначе“. Това са специфични и уникални по същността си детски спортни форуми. Разгледани са принципите, които се съблюдават по време на детските събори, заложените символи и ритуали, тържествения церемониал по откриването. Направен е и паралел с Олимпийските игри, като са аргументирани разликите, предвид специфичните национални условия и възрастовата група на участниците.

5. **Владова, И.** (2013). *Национален детски олимпийски събор „Юначе“ (2006-2012)*, сп. „Спорт и наука“, кн.5, с. 154-159

В публикацията са представени добрите български традиции – тези на следосвобожденския Съюз на българските гимнастически дружества „Юнак“, възплътени в дейността на правоприемника му днес, а именно националните детски олимпийски събори „Юначе“. Наречени са национални, защото в тях вземат участие детски гимнастически клубове от цялата страна.

6. **Владова, И.** (2014). *Олимпийско образование*. Сб. „Личност. Мотивация. Спорт“, том 19, НСА ПРЕС, София, с. 168-172

Въз основа на анализ на проучванията по проблемите за олимпийското образование в световен мащаб, в статията е разгледана появата на термина в научното пространство. Направен е и опит за въвеждане на дефиниция, на основата на чужди публикации. Това е и един вид принос към българската теория по проблема, поради липсата на такава до момента.

7. **Владова, И.** (2014). *Пиер дьо Кубертен и спортната педагогика*, Спорт и наука, кн.5, с. 218-223

За по-голяма част от човечеството барон Пиер дьо Кубертен е възобновителят на Олимпийските игри. В повечето публикации на български език за него се казва, че в личността му успешно се съчетават историкът, педагогът и общественият деятел, но не

е анализирана педагогическата му дейност. Поради тази причина, целта на статията е да се представи синтезирано именно тя.

8. **Vladova, I.** (2014). *Olympic education and its place in the Bulgarian School*, 9th FIEP Congress and 7th International Scientific Congress “Sport, Stress, Adaptation”, Congress Proceedings; Sport, Stress, Adaptation-Scientific Journal, Extra Issue, Sofia, pp. 855-859

В статията се уточнява мястото и ролята на олимпийското образование в българската образователна система. Търсят се и възможностите, които то предлага за повишаване интереса на подрастващите към спортната дейност и изграждане на мотивация у тях за системни занимания със спорт, защото задачите на олимпийското образование са в унисон и с предизвикателствата на съвременния етап от развитието на обществото. Те могат да бъдат решавани успешно в училищните и извънучилищните форми за обучение и възпитание. Приоритетно място в тази насока имат часовете по физическо възпитание и спорт. Този процес може да бъде интердисциплинарен, особено в началната образователна степен (I-IV клас), в системата на формалното и неформалното образование.

9. **Владова, И.** (2015). *Перспективи за професионална реализация на студенти от НСА „Васил Левски“*, сб. „Личност. Мотивация. Спорт“, том 20, НСА ПРЕС, София, с. 188-196

Целта на изследването е продиктувана от книгата „Изключителните. История на успеха“ (Otlers, by Malkolm Gladwell, 2008). В статията се проучва състоянието на системата на училищното образование, и по-конкретно се търсят **предимството на времето и ситуацията**, като предпоставка за реализация по придобитата специалност на студентите от учителски факултет при НСА „Васил Левски“. На основата на анализ е изказано и предположението, че след дипломирането си те имат реални възможности за започване на работа в системата на училищното образование, въпреки негативните демографски промени и трудностите в тази насока през последните години.

10. Tzeneva, E., **Vladova, I.** (2016). *Pedagogical cognition – status and challenges*, University of Nis, Faculty of Sport and Physical Education, XIX International Scientific Conference „FIS Communications 2016“, Book of Proceedings, ISBN: 978-86-87249-80-6

Целта на изследването е в исторически аспект да се проследят развитието, състоянието, перспективите и предизвикателствата на педагогическите знания. Специално внимание е обърнато на някои тенденции в развитието им в условията на съвременния цивилизационен процес. Известно е, че началото на педагогическото познание може да бъде проследено в най-дълбоката древност, като то съпътства филогенетичното и онтогенетичното развитие на обществото.

11. **Vladova, I.** (2016). *Educational, socializing and preventive health effects of the sport-contesting activity in childhood*, Sport and Business Scientific

Целта на изследването е да се определят образователните, социализиращите и превантивните здравни ефекти от спортносъстезателната дейност, реализирана в гимнастическите клубове „Юначе“ в България. В статията се разглежда дейността в клубовете, в които се обучават ученици от I до IV клас, и по-конкретно ползите от организираните състезателни дейности.

12. Vladova, I., Y.H. Ünlü. (2016). *The choreographer – pedagogue. Pedagogical aspects of choreographer activity*, E - Bildiriler Kitabı. 2 Uluslararası Müzik ve Dans Kongresi, (163-169). Muğla, ISBN: 978-605-4957-29-3

В статията са изведени педагогическите аспекти в дейността на хореографите/учителите по танци. Те са танцови педагози, като една от дейностите им е да отговарят за провеждането на обучението по танци, която се реализира като формално и неформално образование. Формалното се реализира в танцови училища, включително и в университетите, а неформалното обучение в танцови школи и клубове. Танцовият педагог работи с различни възрастови групи и ниво на квалификация (опит) на танцуващите – с деца, с младежи и възрастни, с аматьори и професионалисти, както и с хора с увреждания. Без значение в кой аспект разглеждаме дейността му и за кой танцов стил става въпрос, в практиката си хореографът реализира педагогическите процеси обучение и възпитание, които спомагат за развитието на личността на занимаващите се с танци. В урока по танци те трудно се разграничават, реализира се единен учебно-възпитателен процес, тъй като в него се осъществява перманентно обучителна и възпитателна дейност. Тя се реализира в системата хореограф-танцуващи, като водещата роля е на хореографа, без обаче да се подценява ролята и на другите субекти, участващи в процеса – отделните танцьори и танцови труп и състави като цяло.

13. Ünlü, Y. H., Vladova, I. (2016). *Dance lesson as a pedagogical process*, E - Bildiriler Kitabı. 2 Uluslararası Müzik ve Dans Kongresi, pp.355-362, Muğla, ISBN: 978-605-4957-29-3

В тази статия са представени основните педагогически аспекти на урока по танци. Дава се отговор на въпроса защо е правилно твърдението, че танцовата практика е педагогически процес, а учителите по танци и хореографите са танцови педагози. Появяват се и други въпроси – та нали танците са изкуство и можем ли да сложим знак за равенство между тях и спорта? Следователно танците изкуство ли са или спорт? На базата на теоретичен сравнителен анализ между спортната и танцовата практика се дава обосновка и отговори на възникналите въпроси. Изказаната теза е, че танцовата и спортната практика от педагогическа гледна точка са идентични, а субектите, реализиращи дейността, са педагози, респективно танцови и спортни педагози. Приликите между двата феномена „танц“ и „спорт“ са в характера на дейността – и при двата има единство на педагогическите процеси обучение, възпитание и свързаното с тях развитие, които се реализират едновременно в дейността – по време на репетицията/урока по танци и по време на спортна тренировка. И отговорът на

последния въпрос – танците са изкуство на сцената (сценично изкуство) и спортна практика преди нея, защото можем да отъждествим репетициите/урока по танци със спортна тренировка.

14. Влатова, И. (2016). *За необходимостта от мултикултурно образование*, сп. „Спорт & наука“, бр. 5-6, НСА, с. 122-128; ISSN 1310-3393

Статията е продължение на изнесен доклад на конференция на SIETAR България (непубликуван) – „Мултикултурни измерения на олимпийското образование в дейността на СБГД „Юнак“, в който е анализирана връзката между образователните феномени – мултикултурно и олимпийско образование и възможностите за практическата ѝ реализация чрез дейността в клубовете „Юнак“.

Целта на статията е да се представи идеята за *мултикултурализма*, която не е нова – започва да се развива още през XIX век, но под друга форма и е заложена в концепцията за възобновяването на древния олимпизъм. Тази идея стои в основата на философията на френския барон Пиер дьо Кубертен. В света и в България е характерно наличието на етническо многообразие, което понякога е в основата на противопоставянето и разединението на хората. От педагогическа и спортнопедагогическа гледна точка е важно да се намалят ефектите от това разединение и противопоставяне, като се осъзнаят различията, защото днешното глобализирано общество е мултикултурно.

15. Влатова, И., Георгиев, М. (2017). *Теоретичен модел и методика за изследване на особеностите на външния вид на преподавателите, като мотиватор за учебната активност на студентите*, Продуктентски център ЛМ ЕООД; Дружество на психолозите в България, с. 1199-1205 ISBN: 978-619-90965-1-2

В изследването са представени резултатите от конструирането на теоретичен модел и тест за оценка на предпочитанията на студентите, относно външния вид на преподавателите във ВУ. Началният вариант на теста съдържа 13 айтема и 3 степенна скала Ликертов тип. Проведено е изследване със 197 студенти от четири софийски висши учебни заведения: НСА „Васил Левски“; УНСС; УНИБИТ; СУ „Кл. Охридски“. Чрез експлораторен факторен анализ са изведени четири основни фактора, които обособяват и четирите субскали на теста. Резултатите от оценката на тяхната вътрешна съгласуваност показват, че 2 айтема са с ниска корелация, поради което са изключени от теста. Получените субскали са с висока вътрешна консистенция. За анализ на психометричните характеристики на теста е приложен и конфирматорен факторен анализ. Резултатите дават основание да се приеме, че анализираният структурен модел е с много добри параметри.

16. Vladova, I., Hristov, N. (2017). *Discipline in the classes on physical education and sport*, Sport and Business Scientific Journal in the Field of Sport and Business, Vol. 3, pp. 43-47, Faculty of Sport "University Union-Nikola Tesla", Belgrade, ISSN: 2335-0539

В теоретичната част на се разглежда дисциплината в уроците по ФВС. В статията са представени и резултати от изследване на 205 ученици от 5 училища в София (VIII, IX, X и XI клас), насочени към проучване мнението им, относно дисциплината в уроците през техния поглед. За реализиране на целта и събиране на емпирична информация бяха предложени за анонимно попълване специално разработени въпросници за учениците. Осигуряването на добра дисциплина в часовете зависи от професионалните умения на спортните педагози, от учениците и непряко от техните родители. Важно условие за осигуряване на добра дисциплина е провеждането на многообразен, динамичен и интересен урок, което отново доказва взаимовръзката между обучението и възпитанието.

17. Vladova, I. (2017). *Attitudes of the students at the National sports academy "Vassil Levski" towards work in multicultural environment*, in: International Scientific Congress "Applied Sports Sciences" 1-2 December 2017, Proceeding book, pp. 370-374, NSA, Sofia

В България живеят хора с различна етническа принадлежност, религиозен произход и майчин език. Това разнообразие се наблюдава и в образователната система на всички нива. Целта на изследването е да се проучат мнението и нагласите на бъдещите учители по ФВС по отношение на работата в мултикултурна среда (в контекста на работа с ученици от ромски произход в училище). Обект на изследване са 185 студенти от УФ на НСА „Васил Левски“.

За постигане на целта на проучването е използвана методологията за събиране на емпирична информация чрез педагогическо наблюдение – за предварително формулиране на проблема и специално разработен за изследването въпросник.

18. Vladova, I., Y.H. Ünlü. (2017). *On the importance and need of flexibility and strength refinement as an element of dancers' training*, Journal of Applied Sports Sciences, Vol. 1, pp. 31-45, National Sports Academy "Vassil Levski, Sofia, Bulgaria, ISSN: 2534-9597 (print); eISSN: 2535-0145 (online)

Съвременното професионално танцово изкуство в голяма степен се доближава до спорта за високи постижения. Изискванията към изпълнителите непрекъснато се повишават, а от там и нуждата от правилно провеждана специализирана подготовка, включваща система от упражнения, стречинг и танцов екзерсис за развитие на двигателните им качества. Целта на емпиричното изследване е да се установи необходимостта от включването в танцовата практика в Република Турция на специализирана методика за развитие на двигателните качества сила и гъвкавост, при танцьори на турски народни танци. В провежданото обучение към настоящия етап не се поставя необходимият акцент върху целенасоченото развитие на двигателните качества на танцьорите. В условията на нарастващи изисквания към тях е необосновано научните достижения в това отношение да не се внедряват масово в танцовата практика в Турция. Това разминаване между теория и практика има сериозни последици – повишен риск от наранявания и трайни увреждания, по-кратка танцова кариера и намалена професионална удовлетвореност.

19. Бончева, М., **Владова, И.** (2017). *Методически изисквания за осигуряване на безопасност в уроците по физическо възпитание и спорт*, сб. „Личност. Мотивация. Спорт”, том 21, с. 142-149, НСА ПРЕС, ISBN 978-954-718-458-9

Целта на изследване е да се проучи субективното мнение и оценка на учителите, за педагогическата дейност, свързана с намаляването на риска от травми и наранявания на учениците по време на уроците по физическо възпитание и спорт. Предмет на изследване са методическите изисквания, свързани с безопасността при провеждане на учебна дейност. Обект на изследване са 63 учители по ФВС. Субективните предпоставки за осигуряването на безопасността в уроците по физическо възпитание и спорт като цяло са свързани с отговорностите и дейностите на учителите, с тяхната подготовка и компетентност, начина на организация, управление и провеждане на педагогическата дейност. В статията се разглеждат конкретно спазването на методическите изисквания при педагогическата дейност, като субективна предпоставка за безопасност. Оказа се, че изследваните учители притежават добро ниво на компетентност по въпросите на безопасността.

20. **Vladova, I.**, Y.H. Ünlu. (2017). *Investigation The Traumas of Sakarya University Turkish Folk Dance Department Dancers*, Eurasian Academy of Sciences, Social Sciences Journal; pp. 205-214; <http://doi.org/10.17740/eas.soc.2017.musdance3>; ISSN: 2149-1348

В статията са очертани основните аспекти на нараняванията и травмите на танцьорите. Броят на съобщените случаи на травми и наранявания на професионални и университетски танцьори, регистрирани по време на танцовата практика, е относително голям и е предмет на различни научни изследвания. Причините са различни, докато травмите се различават по вид, тежест на нараняванията и перспективи за лечение и възстановяване. Рисковите фактори могат да бъдат вътрешни или външни. Външните фактори включват обективни и субективни предпоставки, които като цяло определят процеса на самото танцово обучение, както и компетенциите и дейностите на танцовите педагози. Целта на това проучване е да се изследва субективното мнение и оценка на студенти-танцьори (турски народни танци) за това дали са претърпели травма или не (а именно: честота, тежест, вид и местоположение на нараняването, вероятна причина, лична позиция спрямо травмата, продължителност на лечението, последици от травмата).

21. **Vladova, I.**, Y.H. Ünlu. (2017). *Prerequisites for the provision of healthy and safe dance practice*, Eurasian Academy of Sciences, Social Sciences Journal, pp. 215-229; <http://doi.org/10.17740/eas.soc.2017.musdance3>; ISSN: 2149-1348

В статията се разглежда проблемът за извеждане на основните предпоставки за осигуряване на здравословно и безопасно обучение и танцова практика. Танцът и танцуването се извършват в условията на активна двигателна дейност, следователно и вероятността от травми/контузии, и като следствие от тях увреждане здравето на танцуващите са по-високи. Какво може да се направи, за да се сведе до минимум риска

от тях или как да се осигури здравословна и безопасна танцова практика? Това е социално значим проблем, който изисква задълбочаване на научно-теоретичните разработки и на организационно-методическите изисквания при практическата реализация на дейността. На основата на теоретичен анализ на литературата е предложен теоретичен модел, който да подпомага дейността на танцовите педагози (хореографи). Той съдържа комплекс от целенасочени, предварително обмислени дейности и мерки, които да осигурят при участието в танцовото обучение/практика да не се допуска временна или трайна увреда на организма и тялото на танцуващите, без значение от възрастта и нивото им, и без значение на танцовия стил.

22. Влатова, И., Джобова, С. (2018). Влияние на външния вид на преподавателите върху учебната активност на студентите от НСА „Васил Левски“. В: сб. „Личност. Мотивация. Спорт“, Том 22, НСА ПРЕС, с. 48-59; ISBN 978-954-718-521-0

Предмет на изследване в статията е невербалната комуникация, осъществявана от преподавателите, и по-конкретно външният им вид като част от нея. Целта е да се направи оценка на мнението на студентите (n=104) от НСА „Васил Левски“ за външния вид на преподавателите и неговото влияние върху учебната им активност. Резултатите от проучването показват, че младите хора предпочитат чистия и спретнат външен вид на своите преподаватели. Това дава основание да се приеме, че външният облик като част от невербалната комуникация е важен за учебната активност. Всички, които работят в сферата на образованието е необходимо да се стремят да поддържат спретнат външен вид, независимо дали облеклото е официално или по-небрежно, но доколкото е възможно то трябва да се съобразява с бизнес-етикета. А на ниво администрация и управление на учебните заведения е необходимо да бъдат въведени академични стандарти по отношение на облеклото на преподавателите, или т.нар. дрес-код.

23. Влатова, И. (2018). Субективна оценка на готовността за реакция (на студенти) при терористична заплаха в училище. Доклади от Петата международна научна конференция Спорт и сигурност, София, с. 130-134; ISSN: 2367-914X

Във време на засилени терористични заплахи в световен мащаб е по-важно от всякога училищните общности да бъдат подготвени за адекватни действия в такива ситуации. Последните десетилетия са белязани с тъжни събития по целия свят – масови убийства и тежки наранявания на ученици в училище, както и на учители при опит да им окажат помощ. Причините за тези кървави инциденти са различни – от политически и идеологически, до лични. Самите нападения и терористични атаки в училища са извършвани както в райони с военни конфликти, така и в държави, където хората смятат, че са един вид „застраховани“. Именно поради тази причина е определена и целта на изследването, а именно: да се проучи теоретичната подготвеност и индивидуална готовност на бъдещите учители по ФВС за реакция при евентуално терористично нападение/заплаха на територията на училището, за да се предпазят както те, така и учениците.

24. Мартинова, Ив., **Владова, И.**, Маринова, И., Мартинова, Г., Лепкова, Т. (2018). *Проучване на готовността за реагиране в критични ситуации на терористична заплаха*, Доклади от Петата международна научна конференция Спорт и сигурност, София, с. 99-103; ISSN: 2367-914X

Целта на статията е да се установят тенденциите в подготвеността, индивидуалната готовност и осведоменост на българите за реагиране в ситуации на терористични заплахи/атаки. За нуждите на изследването се проведе проучване сред българи от различни възрастови групи по въпроси, свързани с готовността им за реакция в ситуации на терористична заплаха или атака. Резултатите от изследването показват, че е необходима по-нататъшна работа и специализирано обучение по подготовката на гражданското население за изграждане на умения за оцеляване и за спасяването както на собственият им живот, така и на останалите.